

ش صندلی (ش داوطلب)	نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی	نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷	ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	رشته: ریاضی - تجربی	وقت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
سنوآل امتحان درس: فارسی ۱	نام دبیر/ دبیران:	سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷	تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷
		تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه	

بارم

قلمرو زبانی (۷نمره)

۱/۵

۱- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.

۱/۱) در حال، سی دینار فرستاد که این را بهای تن جامه بدهید.

۱/۲) صاد، دو گوش اسب را بالا برد و از یال و غارب به زیر آمد.

۱/۳) دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

۱/۴) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیبت‌دان برابر نیامد.

۱/۵) مرگ تو، غبطه بزرگ زندگانی شد.

۱/۶) علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را که به ما سوا فکندی همه سایه هما را

۱/۵

۲- شکل درست نوشتاری واژگان نادرست را بنویسید.

۲/۱) گل به همه رنگ و برازنده گی می کند از پرتو من زندگی

۲/۲) ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنان که در کرامت و فراق به پارس رسیدیم.

۲/۳) یوسف در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لعیمی، کریمی کرد.

۲/۴) همه کس را به سزا حق شناس باش؛ خاصه غرابت خویش را.

۲/۵) فلق، محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گذارده‌ای.

۲/۶) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق بر دهان شما نیز بگذرد

۱

۳- بخش حذف شده را در عبارت‌های زیر بنویسید و نوع حذف را مشخص نمایید.

۳/۱) نومیدی را در امید بسته‌دان و امید را در نومیدی.

۳/۲) نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکو رو.

۰/۷۵

۴- رابطه معنایی گروه واژگان زیر را به ترتیب بنویسید.

بدایت و نهایت - مروّت و جوانمردی - یوسف و زلیخا

۰/۲۵

۵- نوع فعل «بنویسم» را مشخص کنید.

۰/۲۵

۶- نوع پسوند « - ک » در کدام واژه متفاوت است؟

خورجینک - اطاقک - پشمک - شهرک

۵ / ۲۵

۰/۷۵

۷- در عبارت زیر ترکیب‌های اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) را پیدا کنید.

«بر تالابی از خون خویش / در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی / هر کس را که تشنه شهادت است. /

۰/۵

۸- در گروه واژگان زیر، واژه‌های دو تلفظی را پیدا کنید.

یادگار - آبرومند - آسمان - بیابان

۰/۵

۹- جهش ضمیر را در بیت زیر با توضیح بیان نمایید.

«می‌گیریم و مرادم از این سیل اشک‌بار
تخم محبت است که در دل بکارمت»

قلمرو ادبی (۵نمره)

۰/۵

۱۰- آرایه موجود در واژه «گوش» در بیت زیر را نام برده و توضیح دهید.

«پشت دیوار آنچه گویی، هوش‌دار
تا نباشد در پس دیوار، گوش»

۰/۵

۱۱- در بیت زیر، آرایه موجود در ترکیب «شعرت» را بیابید و آن را شرح دهید.

«کی شعرت انگیزد خاطر چو حزین باشد
یک نکته از این معنی، گفتیم و همین باشد»

۰/۵

۱۲- جناس همسان را در بیت زیر با توضیح بیان کنید.

«گلاب است گویی به جویش روان
همی شاد گردد ز بویش روان»

۰/۵

۱۳- ارکان سجع را در عبارت زیر پیدا کنید.

«برادران یوسف، چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند.»

۰/۵

۱۴- کنایه موجود در عبارت روبه‌رو را توضیح دهید. «به زبان دیگر مگو و به دل، دیگر مدار، تا گندم نمای جو فروش نباشی.»

۰/۲۵

۱۵- «مشبهه» را در عبارت زیر را پیدا کنید.

«چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد.»

۰/۲۵

۱۶- وقتی شاعر و یا نویسنده دلیلی غیر واقعی اما ادبی برای موضوعی بیان می‌کند، به گونه‌ای که بتواند خواننده را قانع کند؛ کدام آرایه ادبی پدید آمده است؟

۲

www.mat.ir

۱۷- بیت‌های زیر را کامل کنید.

کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها (۱۷/۱)

..... (۱۷/۲) گر در طلب رنجی ما را برسد شاید

که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را (۱۷/۳)

..... (۱۷/۴) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب

ش صندلی (ش داوطلب)	نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی	نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷	ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	رشته: ریاضی - تجربی	وقت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
سنوآل امتحان درس: فارسی ۱	نام دبیر/ دبیران:	سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷	تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷
		تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه	

بارم

قلمرو فکری (۸نمره)

۱۸- ابیات و عبارات زیر را معنی کنید.

۱۸/۱) روز سیوم به مجلس وزیر شدید.

۱۸/۲) مرد پارسی را با وزیر صحبتی بودی.

۱۸/۳) به نام کردگار هفت افلاک

۱۸/۴) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.

۱۸/۵) تدبیر برادران یوسف بر خلاف تقدیر رحمان آمد.

۱۸/۶) چون بگشایم ز سر مو شکن

ماه ببیند رخ خود را به من

۱۸/۷) این مرد پارسی هم، تنگ دست بود و وسعتی نداشت تا حال مرا مرمتی کند.

که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد

۱۸/۸) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری

ناچار، کاروان شما نیز بگذرد

۱۸/۹) زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت

۱۹- در بیت زیر، مقصود شاعر از «رَمه»، «چوپان» و «گرگی شبان» چیست؟

این گرگی شبان شما نیز بگذرد

«ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع

۲۰- با توجه به بیت زیر، شاعر شرط وفاداری معشوق را در چه می‌داند؟

نگاه‌دار سررشته تا نگه دارد»

«گرت هواست که معشوق نگسلد پیوند

۲۱- چرا «ناصر خسرو» دعوت وزیر را نپذیرفت؟

۲۲- در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟

«اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن.»

۲۳- با توجه به عبارت زیر، چرا نویسنده از پسرش می‌خواهد که زیاد شیفته بزرگان قبیله خود نباشد؟

«پیران قبیله خود را حرمت‌دار، ولیکن به ایشان موع نباش تا همچنان که هنر ایشان بینی، عیب نیز بتوانی دید.»

۲۴- واژه مناسب هر توضیح را بنویسید.

۲۴/۱) کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند.

۲۴/۲) کیسه‌ای که معمولاً از پشم درست می‌کنند و شامل دو جیب است.

۲۴/۳) طرح‌هایی مرکب از پیچ و خم‌های متعدد که شبیه عناصر طبیعت است.

۲۵- با توجه به عبارت زیر، چرا نویسنده معتقد است که قرآن مانند آب جاری است؟

«مثل قرآن، مثل آب روان است؛ در آب، حیات تن‌ها بود و در قرآن، حیات دل‌ها بود.»

راهنمای تصحیح درس: فارسی ۱

نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی

نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷

پایه: دهم

ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح

تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷

رشته: ریاضی - تجربی

سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷

تعداد برگ راهنمای تصحیح: ۲ برگ

قلمرو زبانی (۷نمره)

۱- معنی واژگان - هر واژه (۰/۲۵)

۱/۱ فوراً، بی‌درنگ

۱/۲ میان دو کتف

۱/۳ زندگی

۱/۴ جمع کاید، حيله گران

۱/۵ رشک بردن

۱/۶ مخفف ما سوی الله، همه مخلوقات

۲- املاي واژگان - هر واژه (۰/۲۵)

۲/۱ برازندگی

۲/۲ فراغ

۲/۳ لثیمی

۲/۴ قرابت

۲/۵ گزارده‌ای

۲/۶ اجل

۳- بخش حذف

۳/۱ امید را در نومیدي (بسته‌دان) (۰/۲۵). حذف به قرینه لفظی (۰/۲۵)

۳/۲ نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکو رو (است) (۰/۲۵). حذف به قرینه معنوی (۰/۲۵)

۴- تضاد - ترادف - تناسب (۰/۷۵)

۵- مضارع التزامی (۰/۲۵)

۶- پشمک (شبيه پشم) (۰/۲۵)

۷- خون خویش - گذرگه تاریخ - تشنه شهادت (۰/۷۵)

۸- یادگار - آسمان (۰/۵)

۹- ضمیر متصل «ت» در «بکارمت» باید در انتهای «دل» قرار گیرد (دلت = دل تو) (۰/۵)

قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۰- در واژه «گوش» مجاز وجود دارد - در واقع گوش یعنی کسی که گوش دارد و می‌شنود. (۰/۵)

۱۱- حس آمیزی - شعر با گوش قابل درک است و «تر بودن» با حس لامسه قابل تشخیص است. (۰/۵)

۱۲- در واژگان قافیه، روان (جاری) و روان (روح و جان) جناس همسان دارند. (۰/۵)

۱۳- نعمت و عنایت (در حرف آخر هماهنگ هستند) (۰/۵)

۱۴- «گندم نمای جو فروش بودن» کنایه از نفاق و دورویی و ریاکاری است. (۰/۵)

۱۵- مشبهه واژه «کودک» است. کودک عقل یعنی عقل مانند کودک است. (۰/۲۵)

۱۶- حسن تعلیل (۰/۲۵)

۱۷- حفظ شعر

۱۷/۱ تا خار غم عشقت، آویخته در دامن (۰/۵)

۱۷/۲ چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها (۰/۵)

۱۷/۳ برو ای گدای مسکین، در خانه علی زن (۰/۵)

۱۷/۴ که علم کند به عالم، شهدای کربلا را (۰/۵)

قلمرو فکری (۸نمره)

۱۸- معنی ابیات و عبارات

۱۸/۱) روز سوم به حضور وزیر رفتیم. (۰/۲۵)

۱۸/۲) مرد ایرانی با وزیر دوست بود. (۰/۲۵)

۱۸/۳) به نام خداوندی که هفت آسمان (= مجازاً کل جهان) را خلق کرد و حضرت آدم را از مشتی خاک آفریده سخن خود را شروع می‌کنم. (۰/۵)

۱۸/۴) جانشین واقعی هنرمندان قبل از خود بود. (۰/۵)

۱۸/۵) برنامه‌ریزی برادران یوسف مخالف اراده خداوند مهربان بود. (۰/۵)

۱۸/۶) وقتی موهایم را شانه می‌کنم و چین و شکن آن را صاف می‌کنم (کنایه از بی‌موج و آرام شدن آب در مسیرهای هموار)، ماه می‌تواند صورت خود را در من تماشا کند (کنایه از انعکاس تصویر ماه در آب بی‌موج) (۰/۵)

۱۸/۷) این مرد ایرانی هم فقیر بود و امکانات و توانایی نداشت تا شرایط مالی من را بهبود ببخشد. (۰/۵)

۱۸/۸) من جان و مال خود را فدای یار صمیمی و باوفا می‌کنم. (۰/۵)

۱۸/۹) انسان‌های زیادی مرده‌اند و دنیای مادی را ترک کرده‌اند، پس به ناچار شما هم می‌میرید و دنیا را ترک می‌کنید. (۰/۵)

۱۹- رمه = مردم - چوپان گرگ طبع = حاکمان ظالم - گرگی شبان = ظلم حاکمان (۰/۷۵)

۲۰- وفاداری متقابل عاشق (۰/۵)

۲۱- مناسب نبودن شرایط ظاهری (سر و وضع و لباس مناسبی نداشت) (۰/۵)

۲۲- شکیبائی در شادی و اندوه (وقار در رفتار) (۰/۵)

۲۳- برای این که بتواند عیب‌های آن‌ها را هم ببیند. (۰/۵)

۲۴- (۰/۷۵)

۲۴/۱) مکاری
۲۴/۲) خورجین
۲۴/۳) اسلیمی

۲۵- چون همان گونه که آب جاری باعث زندگی مادی می‌گردد قرآن به ما زندگی و نشاط معنوی می‌بخشد و ما را آگاه می‌سازد. (۰/۵)

مجمع فرهنگ‌آموزان مسکولان

www.mat.ir